

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **I.B.**
státní příslušnost Ghanská republika

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-305/ZA-ZA11-K03-2020, ze dne 14. října 2020, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce, který je státním příslušníkem Ghanské republiky, podal v České republice dne 10. 6. 2020 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žádost odůvodnil obavami z napadení v Ghaně s ohledem na příbuzenský vztah ke strýci, který je gay a v jehož přítomnosti již byl v roce 2016 v Ghaně napaden a zbit. Zmínil také obavy z politické nestability v této zemi v souvislosti s volbami v roce 2020.
2. Rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku rozhodl žalovaný o žádosti žalobce tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), neuděluje. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že jako zásadní pro posouzení jediného zmíněného napadení žalobce považuje jeho ojedinělost a skutečnost, že nebylo primárně zaměřeno na žalobce. Navíc žalobce ještě několik dnů u strýce pobýval a evidentně nepociťoval zásadní ohrožení své osoby. Útok se již neopakoval a nedošlo ani k jakémukoliv negativnímu jednání ze strany státních institucí. Žalovaný nevidí žádný logický důvod, proč by měl být žalobce opět napaden, pokud potvrdil, že není gay a k incidentu v roce 2016 došlo zjevně omylem. Žalovaný rovněž poukázal na to, že v Ghaně není trestná samotná příslušnost k LGBT+ komunitě, ale pouze homosexuální jednání, navíc ve zprávě Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv v Ghaně za rok 2019 se uvádí, že se neobjevily žádné zprávy o tom, že by došlo ke stíhání či odsouzení dospělých osob za konsensuální stejnopohlavní sexuální jednání, z čehož lze dovodit i sporné vymáhání kriminalizace homosexuálního jednání, byť diskriminace LGBT+ osob ve společnosti i nadále přetrvává. Rovněž sám žalobce potvrdil, že jeho strýc nebyl z důvodu příslušnosti k této komunitě trestně stíhán, přitom se stýkali s jinými gayi. Kriminalizace homosexuálního jednání je již minimální a o to více lze podle žalovaného domáhat pomoci u příslušných státních institucí v případě napadení osob s nimi sympatizujících. Žalovaný dále poukázal na to, že Česká republika považuje Ghanu za bezpečnou zemi původu, v Ghaně nedochází systematicky a soustavně k pronásledování, k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního či vnitřního ozbrojeného konfliktu. Ghana podle žalovaného patří mezi země, které si sice v legislativě ponechávají trest smrti za běžné trestné činy, ale od roku 1993 se zde žádná poprava nekonala. K obavám žalobce z politické situace po volbách žalovaný uvedl, že dne 7. 9. 2020 se podle veřejně dostupných informací žádné volby nekonaly, připravují se však prezidentské a parlamentní volby na prosinec 2020. Vzhledem k tomu, že Ghana je dlouhodobě mezinárodními organizacemi a EU považována za demokratickou zemi s fungujícími státními, soudními a bezpečnostními institucemi, s dostatečně silnou legislativou zajišťující ochranu proti pronásledování nebo špatnému zacházení, a že v posledních letech byly volby označovány za svobodné a spravedlivé s bezproblémovým předáváním moci mezi jednotlivými politickými stranami, nemá důvod předpokládat či se dokonce obávat jakýchkoliv relevantních dopadů (zmíněných voleb) na obyvatele, natož pak azylově relevantních. Žalobce navíc své obavy nijak nekonkretizoval a podle jeho prohlášení se o politiku nezajímal, z čehož lze podle žalovaného dovodit čistě účelově uvedené obavy. Žalovaný uzavřel, že důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu neshledal, což platí také pro další azylové důvody podle § 12 písm. a) a § 13 zákona o azylu (z výpovědi žalobce ani z jiných zjištění nevyplývá, že by v České republice byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce). Stejně tak žalovaný nezjistil zvláštní zřetel hodný pro

udělení azylu podle § 14 téhož zákona. Žalovaný se na závěr zabýval případnými důvody pro udělení doplňkové ochrany se závěrem, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu.

3. Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany dne 10. 11. 2020 včasnou žalobu, ve které navrhl jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě namítal, že byl zkrácen na svých právech a žalovaný porušil § 2 odst. 4, § 3 a § 50 odst. 3 a 4 zákona číslo 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“) a dále § 12 a § 14a zákona o azylu. Žalovaný především podle žalobce nedostatečně zjistil skutkový stav, v důsledku čehož pak nesprávně dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany. Podle žalobce lze jeho problémy v případě nuceného návratu do Ghany kvalifikovat jako nebezpečí vážné újmy. Je sice pravdou, že žalobce není gay, ale jeho strýc patří k LGBT komunitě a byli z toho důvodu při procházce napadeni a vážně zraněni. Žalobci byla připisována příslušnost k sociální skupině (gayové) a zároveň žalobce splňuje podmínku pro příslušnost k sociální skupině, kterou je v jeho případě rodina. Žalobce odkázal na pohovor, při kterém zcela jasně uvedl, že právě proto, že je synovcem této osoby, stal se terčem útoku i on sám a považuje za nepřipustné, že se žalovaný správní orgán vůbec nezabýval otázkou, zda je azylovým důvodem příslušnost k rodině, jejíž člen je zcela prokazatelně pronásledován. Tím došlo podle žalobce k porušení § 2 odst. 4 správního řádu. Žalobce dále poukázal na to, že domněnka bezpečné země původu je vyvratitelná a je potřeba v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze konkrétní zemi považovat za bezpečnou ve vztahu k dotyčnému žadateli. Žalobce má za to, že v jeho případě Ghanu za bezpečnou zemi původu považovat nelze a žalovaný si neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí, v důsledku čehož nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že své důkazní břemeno unesl tím, že poskytl žalovanému věrohodnou výpověď, kterou žalovaný nijak nezpochybňuje. Žalobce poukázal na povinnost správního orgánu dbát při rozhodování základních zásad správního řízení uvedených v § 2 až § 8 správního řádu a veškeré skutečnosti a důkazy, které vedly k vydání napadeného rozhodnutí, je pak povinen v napadeném rozhodnutí uvést. Žalobce na závěr upozornil na pravidlo „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Uvedl, že ve věci vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, přičemž důvody k udělení mezinárodní ochrany splněny nebyly. Z vyjádření žalobce nelze v žádném případě vyvodit závěr, že mu je ze strany státu (státních institucí) připisována příslušnost k sociální skupině LGBT, či že by mu státní orgány nebyly schopny či ochotny poskytnout pomoc v případě potíží ze strany soukromých osob, a to právě pro některý z taxativně vyjmenovaných důvodů v zákoně o azylu. V případě návratu žalobce do vlasti neexistuje odůvodněná obava z pronásledování či vážné újmy.
5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 51 s. ř. s.; žalovaný na jednání netrval a žalobce na dotaz soudu, zda souhlasí s rozhodnutím bez jednání, ve stanovené dvoutýdenní

lhůtě nereagoval, proto se má podle § 51 odst. 1 (druhé věty) s. ř. s. za to, že je jeho souhlas s tímto postupem udělen (žalobce byl přitom o takovém procesním následku poučen).

6. Ze správního spisu krajský soud ověřil průběh správního řízení tak, jak se podává z odůvodnění napadeného rozhodnutí. Za podstatné považuje krajský soud, že žalobce poskytl dne 24. 6. 2020 informace k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a mimo jiné uvedl, že nebyl politicky aktivní ani členem politické strany, do České republiky vstoupil poprvé v roce 2008 a naposledy kolem září 2016. V České republice měl povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana EU. O azyl žádá z důvodu určitých problémů, které zažil v roce 2016 v Ghaně, byl napaden lidmi, zbit, měl fraktury v obličeji. Jiný důvod nemá. Téhož dne proběhl se žalobcem pohovor, při kterém žalobce rozvedl svůj azylový příběh a uvedl, že v roce 2016 odjel do Ghany za rodinou a jel do města, kde žije jeho strýc (K.), který je gay. Když byl u strýce, tak chodili ven a vše dělali společně. Pak je někdo napadl, křičeli na ně HARAM, což je muslimský výraz pro něco špatného, a začali na ně útočit. Dostal ránu do pravé čelisti, bylo hodně krve, vypadl mu zub. Nechal se ošetřit, byla to velká fraktura. Tak to bylo 2 – 3 dny, tak se rozhodl se sbalit a odjel do hlavního města. V Akkře byl asi 14 dnů, docházel ambulantně do nemocnice. Napaden v Akkře nebyl, protože nevykonával nic z toho, co v K.. K dotazu pracovníka žalovaného žalobce uvedl, že strýc není ve vězení, protože ještě není stíhán, pokud by došlo ke stíhání, tak by stíhali všechny gaye v zemi, to by dostalo mezinárodní publicitu a Ghana nechce, aby o tom svět věděl. Žalobce dále uvedl, že nebyl v Ghaně od roku 2008 a nevěděl, jak to tam chodí, že Ghaňané nemají rádi gaye a lidi, kteří se s nimi baví. Chvilí pozoroval, jestli se situace změní, ale když věděl, že se nic nemění, tak si koupil letenku a letěl přes Lisabon do Prahy. V Ghaně byl asi měsíc. Na dotaz, zda není gay, žalobce odpověděl: „ne“. Lidi je však viděli se strýcem spolu a mysleli si o něm, že je taky gay. Na závěrečný dotaz, zda má jiné důvody k žádosti kromě toho, který uvedl, žalobce dodal, že druhým je politická stabilita, ale tam se musí počkat, jak dopadnou volby.
7. Součástí spisové dokumentace je také zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020 o dodržování lidských práv za rok 2019 v Ghaně (překlad vybrané části pod hlavičkou odboru azylové a migrační politiky) a zpráva odboru azylové a migrační politiky (OAMP) o hodnocení Ghany jako bezpečné zemi původu ze srpna 2020. Podle zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA zákon nezakazuje diskriminaci založenou na sexuální orientaci a genderové identitě. Zákon považuje za trestný čin nepřírozené obcování, což je definováno jako nepřírozený způsob pohlavního styku s osobou nebo pohlavní styk se zvířetem. Neobjevily se žádné zprávy o tom, že by došlo ke stíhání či odsouzení dospělých osob za konsensuální stejnopohlavní sexuální jednání. LGBTI osoby čelily rozšířené diskriminaci v oblasti vzdělávání a zaměstnání, policejní šikaně a pokusům o vydírání. Existovaly zprávy, že se policie zdráhala vyšetřovat ohlášené útoky či násilnosti vůči osobám LGBTI. Dne 7. 10. 2020 dostal žalobce možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí. Žalobce podle protokolu dodal, že pokud se jedná o Ghanu, bude vše záviset na situaci po volbách v prosinci 2020, budou prezidentské a parlamentní volby.
8. Předmětem přezkoumávaného správního řízení bylo rozhodování o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce se domáhal mezinárodní ochrany z důvodu obav z návratu do země původu (Ghany), ve které byl v roce 2016 napaden a zbit. Své napadení dával do souvislosti s homosexuální orientací svého strýce, v jehož přítomnosti byl

napaden a své obavy z pronásledování pak spojoval s příslušností k rodině. Dále zmínil obavu z politické (ne)stability v souvislosti s volbami v Ghaně v roce 2020.

9. Krajský soud předně uvádí, že v postupu žalovaného neshledal žádnou procesní vadu, která by měla negativní vliv na správnost napadeného rozhodnutí. Žalobce sice vytýkal žalovanému porušení základních zásad správního řízení uvedených v § 3 (povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti) a § 2 odst. 4 (povinnost dbát, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly) a taky § 50 odst. 3 a 4 (žalovaný podle žalobce nezohlednil skutečnosti hovořící ve prospěch žalobce a nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo) správního řádu, až na níže uvedené výjimky však již neuvedl, jakým konkrétním způsobem se žalovaný uvedených pochybení dopustil. Výjimkou je údajné porušení § 2 odst. 4 správního řádu, které spatřuje žalobce v tom, že se žalovaný nevypořádal s argumentem o jeho příslušnosti k rodině (sociální skupině), která je terčem pronásledování (s ohledem na sexuální orientaci jejího člena – strýce žalobce). Je pravdou, že žalovaný se touto konstrukcí výslovně v odůvodnění napadeného rozhodnutí nezabýval, na druhou stranu žalobce takto formulovanou námitku zmínil poprvé až v žalobě. Žalovaný v napadeném rozhodnutí reagoval na konkrétní tvrzení žalobce, vycházel z jeho azylového příběhu, pracoval s tvrzením, že jeho strýc je (na rozdíl od žalobce) homosexuál, jakož i s tvrzeným napadením a zjištění z výpovědi žalobce vyhodnotil ve spojení s dalšími důkazy, zejména zprávami o zemi původu. S odkazem na tyto zprávy mj. konstatoval, že se v nich nezmiňuje napadání či kriminalizace osob sympatizujících s LGBT+ komunitou. Žalobce rovněž při pohovoru nezmínil, že by členové rodiny, do které patří osoby s homosexuální orientací, byly vystaveny zvláštnímu pronásledování, proto ani nebyl důvod, aby se žalovaný ještě speciálně věnoval otázce příslušnosti k rodině, jejímž členem je homosexuál. Závěry žalovaného jsou srozumitelné a umožňují krajskému soudu jejich přezkum v rámci vymezeném žalobními body. V podrobnostech se krajský soud vypořádá se skutkovými a právními závěry žalovaného při přezkumu věcných závěrů uvedených v napadeném rozhodnutí, proti kterým směřují stěžejní žalobní námitky.
10. Dále krajský soud uvádí, že tvrzení žalobce ohledně možných změn v politické situaci v Ghaně po volbách v roce 2020 zůstaly v průběhu správního řízení pouze v obecné a hypotetické rovině, žalovaný se s nimi v odůvodnění napadeného rozhodnutí shora uvedeným způsobem vypořádal a žalobce již v žalobě tuto otázku neotevřel, tj. nebrojil proti závěrům žalovaného ohledně jím tvrzených obav ze situace v Ghaně po volbách v roce 2020. Proto se již ani krajský soud při vázanosti žalobními body tímto uváděným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v rozsudku nezabýval a zaměřil se na druhý uváděný důvod.
11. Jak již bylo uvedeno, žalobce ve správním řízení tvrdil, že byl při návštěvě v Ghaně v roce 2016 napaden společně se svým strýcem, který je homosexuál a žalobce své napadení dává do souvislosti se vztahem země jeho původu k osobám s odlišnou sexuální orientací. Žalovaný nepovažoval žalobcem uváděný důvod za azylově relevantní proto, že se – stručně řečeno – jednalo o ojedinělé napadení, nebylo zaměřeno na žalobce, sám žalobce není gay, navíc žalobce i po napadení ještě několik dnů u strýce pobýval a evidentně

nepociťoval zásadní ohrožení své osoby. Nedošlo ani k jinému negativnímu jednání ze strany státních institucí a žalovaný nevidí žádný logický důvod, proč by měl být žalobce opět napaden.

12. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státu jeho posledního trvalého bydliště.*
13. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 – 52, konstatoval, že „sexuální orientace žadatele o azyl může být podle okolností a s ohledem na poměry v zemi původu považována za znak jeho příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu“. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře také opakovaně potvrdil, že při posuzování otázky, zda má žadatel odůvodněný strach z pronásledování, není důležité, zda žadatel skutečně má rasové, náboženské, národnostní, sociální nebo politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, jestliže původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje. Byť byly uvedené závěry vysloveny především ve vztahu k zastávání politických názorů a náboženských postojů, uplatní se nepochybně také ve vztahu k sexuální orientaci. Jinak řečeno, i když žadatel ve skutečnosti homosexuálem není, může mít odůvodněný strach z pronásledování, pokud původci pronásledování žadateli o mezinárodní ochranu příslušnost k této skupině připisují.
14. V nyní posuzovaném případě žalobce homosexuálem není, což potvrdil jak v průběhu správního řízení, tak výslovně v žalobě. Současně ani netvrdil, že by měl problémy s orgány státu. Tvrdil pouze problémy se soukromými osobami, které jej zřejmě za homosexuála považovaly, a to pouze v jednom ojedinělém případě, k němuž došlo před 4 roky, kdy měl být napaden společně s osobou, která homosexuálem je. Z azylového příběhu žalobce tak nevyplývá, že by mu hrozilo pronásledování ze strany státních orgánů ve smyslu trestního stíhání podle ghanských zákonů ani, že by byl běžně ostatními lidmi považován za homosexuála a jak správně uzavřel žalovaný, není důvod se domnívat, že by měl být opět napaden. K žalobcem opakovaně zmiňované příslušnosti k rodině krajský soud dodává, že ze skutečností zjištěných ve správním řízení neplyne, že by v Ghaně docházelo k cílenému vyhledávání či pronásledování rodin, do kterých patří osoby LGBT, a to ani ze strany soukromých osob. Žalobce kromě svého napadení v roce 2016 nezmínil jediný příklad, kdy by byl některý člen jeho rodiny s ohledem na příbuzenský vztah k jeho strýci v Ghaně napaden, či dokonce pronásledován; ostatně trestně stíhán není podle žalobce ani jeho strýc. Za situace, kdy v řízení nebylo shledáno, že by žalobci hrozilo pronásledování z důvodu jeho domnělé sexuální orientace, popř. z důvodu příslušnosti k rodině, již nebylo pro posouzení situace žalobce podstatné, že podle zpráv o zemi původu jsou osoby s odlišnou sexuální orientací v Ghaně diskriminovány a homosexuální praktiky jsou dokonce trestné. Pokud žalobce s tímto postojem jeho země původu nesouhlasí, je to nepochybně jeho právo, samo o sobě to však azylově relevantní důvod nezakládá.
15. Krajský soud dodává, že v řízení nebyl důvod postupovat podle zásady „v pochybnostech ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“. V posuzovaném případě

žalovaný neměl zásadní pochybnosti o příběhu žalobce, pouze v něm po porovnání se zprávami o zemi původu neshledal důvod k obavám, že by mu mohlo hrozit pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. vážná újma podle § 14a téhož zákona. Nejednalo se tak o pochybnosti, pro které by bylo namístě rozhodnout ve prospěch žadatele.

16. Krajský soud uzavírá, že žalobci se v soudním řízení nepodařilo vyvrátit či zpochybnit závěr žalovaného, který v jeho případě neshledal při návratu do vlasti odůvodněné obavy z jeho pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Protože jiných důvodů pro udělení azylu, či doplňkové ochrany podle § 12 až § 14 zákona o azylu, se žalobce nedovolával, resp. v žalobě nezpochybnil závěr žalovaného, že v jeho případě nebyly tyto další možné důvody pro udělení mezinárodní ochrany shledány, nelze než uzavřít, že konečný závěr žalovaného o neudělení azylu žalobci v konfrontaci se žalobou ob stojí, a není tak důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Obdobný závěr platí taky pro doplňkovou ochranu. Doplňková ochrana podle § 14b zákona o azylu nepřichází v případě žalobce v úvahu (ze spisu nevyplývá, že by důvodem žádosti o mezinárodní ochranu bylo sloučení rodiny) a pokud jde o důvod doplňkové ochrany podle § 14a, tak žalobce sice v žalobě odkazoval na uvedené ustanovení a tvrdil, že mu v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy, ale v žalobě žádné konkrétní důvody, které by bylo možné podřadit pod vážnou újmu ve smyslu § 14a zákona o azylu, netvrdil. Pro úplnost krajský soud dodává, že v řízení nebylo zjištěno, že by žalobci mu hrozil trest smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, že by v Ghaně probíhal mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt, nebo že by snad vycestování žalobce bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
17. Krajský soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
18. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a procesně úspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože se ze spisu žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nepodávají.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 24. března 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce